

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Boekbespreking van: Liberation cricket: West Indies cricket culture

Saris, W.E.

Citation

Saris, W. E. (1996). Boekbespreking van: Liberation cricket: West Indies cricket culture. *Acta Politica*, 31: 1996(2), 187-189. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3450403>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3450403>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Fourthly, all contributors tend to be very critical as to what they call mainstream or traditional scholarship, but they are very uncritical about their own, 'critical analysis'. The Dutch anthropologist, Jan Nederveen Pieterse, for example, shows that European culture is very much influenced by the non-European world. Europe should therefore be written as 'Europe'. Yet the same goes, of course for 'Africa' and 'Asia', which are, however, by Nederveen Pieterse treated as singular entities without inverted commas. When he concludes his essay by saying 'European culture is hybrid culture' (p.146) he implicitly assumes that European culture is a mix of cultures which once were 'pure' or 'non-hybrid', just as a biological hybrid is 'an offspring of animals or plants of different species'. All this sounds like an attack on Gobineau's conception of race and culture which unconsciously leads him to adopt the latter's theoretical framework. Furthermore, the wish to debunk Eurocentric historiography sometimes leads the author to miss the point. For example when he says: 'The first item of technology exported from Europe to the Orient was a clock in 1338; meanwhile in China mechanical clocks had been in use since at least the eleventh century.' True enough, but Su Sung's clock-tower was used by priests as a mechanical device to advise the emperor on important decisions like the marriage of his children, to make war or peace etc. They were not used to discipline daily time according to the rhythm of the clock. Hence the essence of modernity, that is the economy of time, escapes him.

There are, of course, also some interesting articles. Robert Young discusses Bernal's *Black Athena*, and how the discussion in 19th century United States about the ethnic origins of Greek and Egyptian civilisation was informed by the discussion on slavery. He also presents some interesting ideas about the racist preoccupation with miscegenation and hybridity.

Michel Wieviorska emphasizes the distinction between colonial racism and nationalist racism, that is, inegalitarian racism versus differentialist racism, a distinction which has been elaborated in France by Pierre-André Taguieff. The same analytical distinction is made by Cathie Lloyd in her account of the predicament of the anti-racist movement in England and France. Wieviorska also makes a distinction between different levels of racism, according to the political salience of racism. However, these taxonomic exercises provide descriptions and journalistic accounts rather than explanations and analyses.

My main point, however, is that most essays are political rather than scientific in character and contain more often than not a high level of utopianism. Not only is it implicitly assumed that Western culture is inherently racist, but also that there exists a possibility for a world without exclusion and without assimilation. The authors project a paradise on earth, where each of us can assume any identity he or she wants, without being excluded, harassed, or discriminated against. In this ideal society it will be possible to be European in the morning, American in the afternoon, African in the evening and Asian at night-time, without ever becoming European, American, African or Asian – to paraphrase a famous utopian expression of Friedrich Engels and Karl Marx. In that sense all authors are still extraordinary modern. They express the very Western sense of guilt and self-castigation by associating the evil with capitalist

expansion (Miles and Nederveen Pieterse) and cherish the idea of the noble Ethiopian, the guiltless victim.

Henri Baudet has shown, in the above-mentioned essay, that ruthless economic expansion and the orientalist admiration for the non-European man are intimately connected. Christian culture incessantly searched for paradise, and located this paradise in the non-European world. That, according to Baudet, was the prime incentive for the expeditions to Africa during the 15th century. It also motivated Columbus on his way to India, and it made him consider the Indians as the 'bons sauvages' who were to replace the 'bons Ethiopiens'. The search for a paradise on earth expressed itself from the 17th century onwards in a series of Utopia's, starting with that of Thomas More and Francis Bacon's *New Atlantis*. These utopia's were to become more and more scientific projects. Three centuries later, scholars are still striving for a better world and they assume that science – or better progressive scientists like themselves – can point out the way towards this *Atlantis*. There is something extremely attractive in the conception of a world without evil.

Meindert Fennema

H. McD. Beckles & B. Stoddart (eds.), **Liberation cricket: West Indies cricket culture**. Manchester University Press, Manchester 1995

In Nederland wordt door wetenschappers nauwelijks aandacht besteed aan de relatie tussen politiek en sport. Toch gebruiken of gebruikten vele politici de sport voor hun doeleinden. Om slechts enkele recente voorbeelden te noemen: naast de grote mogelijkheden probeerde vooral de DDR door sportprestaties prestige en mogelijk ook nationale trots op te bouwen. Hetzelfde doet momenteel China met alle mogelijke middelen. Nelson Mandela bezoekt wedstrijden op strategische momenten (rugby en voetbal) om via de winnende gemengde teams de bevolking erop te wijzen dat samenwerking tussen de rassen tot grote successen kan leiden.

De laatste 20 jaar is een aantal boeken verschenen over sport en politiek. In het bijzonder in relatie met de Olympische spelen wordt dit onderwerp aan de orde gesteld (zie p.252 van het besproken boek voor verwijzingen). Omdat niet veel mensen in Nederland een boek over cricket ter hand zullen nemen, wil ik aangeven waarom het loont om het boek van Beckles en Stoddart te lezen wanneer U geïnteresseerd bent in dekolonisatie en staatsvorming.

Iedereen weet wel dat cricket de sport is die het meest geassocieerd wordt met de typische Britse cultuur van de hogere klassen, en dus in de vroegere koloniën werd geassocieerd met de sport van de overheersende Westeuropese blanke machthebbers. Waarschijnlijk weten minder mensen dat het merkwaardige zich heeft voorgedaan dat juist in deze sport een vroegere kolonie met een volledig uit zwarten bestaand team gedurende meer dan 20 jaar de wereldhegemonie heeft gehad. Merkwaardiger is nog dat dit werd gerealiseerd door een team dat een 'land' vertegenwoordigt dat

feitelijk niet bestaat, namelijk de West Indies. De West Indies bestaan uit een groot aantal Caribische gebieden zoals de eilanden Barbados, Trinidad, Antigua, plus nog enkele andere kleine eilanden, verder (Brits) Guyana in Zuid Amerika, en ook Jamaica dat behoorlijk ver weg ligt. De successen in deze zeer populaire sport door het zwarte vertegenwoordigende team hebben tot een 'nationaal gevoel' geleid dat politieke maatregelen tot nu toe niet hebben kunnen bewerkstelligen.

De verschillende schrijvers van de hoofdstukken in dit boek suggereren dat deze ontwikkeling mogelijk is geworden doordat het cricket voor de bevolking van de eilanden een van de weinige mogelijkheden was om met de blanken te concurreren in de koloniale tijd. De bevolking had ook behoefte aan haar eigen helden en deze konden via de cricketsport worden gerealiseerd. Veel andere mogelijkheden waren er ook niet gezien de discriminatie tegen de zwarten in de samenlevingen op de eilanden waar tot rond 1950 de blanken de macht hadden. De discriminatie tegen zwarte sportlieden betekende dat deze sporters meer dan normaal moesten excelleren om geselecteerd te worden voor de vertegenwoordigende teams. Dit in combinatie met de populariteit van de sport bij alle bevolkingsgroepen leidde tot een eigen bijdrage aan de sport, die de *creolisatie* van het cricket wordt genoemd. Daarmee wordt aangeduid dat zwarte bowlers (werpers) opkwamen die bijzonder snel waren, en daarvan gebruik maakten door de tegenstanders fysiek te bedreigen, bijvoorbeeld door ballen direct op het lichaam van de tegenstander te gooien. Verder ontwikkelde zich een soort batsman (slagman) die niet vanuit een defensieve instelling (typisch Brits) zoveel mogelijk punten probeerde te maken maar door met enig risico zelfverzekerd aan te vallen. Tot slot hoort bij de creolisatie van het cricket dat de wedstrijden als een volks carnaval worden gevierd. In Barbados worden de wedstrijden begeleid door muzikanten die al naar gelang de gang van zaken stil zijn, zeer veel muziek maken of vervaarlijke drumspel ten gehore brengen.

In het boek wordt geprobeerd om duidelijk te maken hoezeer deze ontwikkeling in het cricket te maken had met ontwikkelingen in de samenleving. In het koloniale tijdperk leerden de blanken cricket op de public schools die op de eilanden ontstonden om de nieuwe leiders voor de eilanden op te leiden. Bij deze Britse opleiding hoorde de ontwikkeling van zowel geest als lichaam. In het kader van de lichamelijke en karakterontwikkeling speelde cricket een belangrijke rol. Opmerkelijk genoeg werd echter cricket ook door de zwarte arbeiders overgenomen als sport. Al in vroege tijden had men zeer goede zwarte spelers maar deze 'professionals' hadden de taak om de blanken te trainen die het eiland en de West Indies vertegenwoordigden.

Begin 1900 was de verhouding tussen blanken en zwarten in het vertegenwoordigende team nog 2:1, in 1957 was het 1:2 maar nog steeds was de leiding van het team en de organisatie in handen van de blanken. Momenteel bestaat het team van de West Indies al tientallen jaren voor 100% uit niet-blanken. Deze ontwikkeling loopt parallel met de ontwikkelingen in de samenleving als geheel. Wanneer dit niet zo was konden er rellen ontstaan, zoals de beroemde rellen tijdens een testmatch in Port of Spain waar de West Indies zwaar aan het verliezen waren van het Britse team. Op een gegeven moment ging het publiek stoelen, flessen en dergelijke op het veld gooien. In een zeer fraaie analyse (James, hoofdstuk 18) wordt aangegeven dat de re-

den voor de rel was dat men vond dat de cricket-commissie ten onrechte nog steeds een blanke captain had gekozen in plaats van een veel betere zwarte kandidaat, en een lokale zwarte held had gepasseerd om andere redenen dan zijn cricketprestaties. De opstand ontstond volgens dit argument vanwege de laatste resten van discriminatie in de samenleving.

Dat de cricket matches vaak een politieke betekenis hebben wordt ook geïllustreerd aan rellen in Guyana waar een buitenlands team (India) meer steun kreeg van de Indische bevolking aldaar dan het Westindische team, omdat net daarvoor de verkiezingen gewonnen waren door een politicus van Indische afkomst waarna het Britse leger ingreep vanwege de linkse sympathieën van deze politicus. Zo worden nog vele andere voorbeelden gegeven.

Al met al is dit een interessant boek ook voor niet-cricket-liefhebbers omdat de analyses worden gedaan in theoretische termen. C.L.R. James heeft met zijn marxistische theorieën de toon gezet voor dit boek. Op basis daarvan kan hij verklaren dat de situatie van de zwarten in de samenleving sterk bepalend is geweest voor de ontwikkeling van hun wijze van crickets tot rond 1960. Hem wordt echter verweten dat hij de ontwikkeling daarna, waarbij het Westindische team voortdurend won gedurende 20 jaar, niet kon verklaren omdat deze ontwikkeling niet te verklaren is op basis van de samenleving op de eilanden. Surin (hoofdstuk 19) geeft aan dat de verklaring gegeven moet worden op basis van het begrip 'routinisering' van Weber. De afwisseling van winst en verlies in de eerdere periode werd opgevolgd door een reeks overwinningen doordat men een standaard procedure ging hanteren: steeds vier zeer snelle bowlers en batsmen die iets minder risico namen maar met meer zekerheid goede resultaten brachten dan vroeger. Hij geeft ook aan dat de financiële situatie totaal veranderd is. Het cricket is terecht gekomen in de stroom van het internationale kapitalisme dat de cricket toernooien financiert, en daarmee ook winst maakt. De spelers van de West Indies zijn in dit systeem opgenomen en daarom speelt de situatie op de eilanden nog maar een marginale rol.

Als cricket-liefhebber heeft dit boek me zeer aangesproken omdat het me duidelijk maakte dat de indrukwekkende prestaties op cricketgebied van de zwarte West-Indiërs een veel grotere betekenis hebben dan alleen een sportieve. De West-Indiërs kunnen terecht trots zijn op deze prestaties.

Een nadeel van het boek is dat het uit een aantal losse artikelen bestaat die regelmatig dezelfde feiten herhalen, soms met een andere interpretatie. Soms wordt ook meer kennis verondersteld dan men van een naïeve Europese lezer kan verwachten. Mij heeft het boek in ieder geval geïnspireerd om ook het meest aangehaalde boek van James, *Beyond a boundary* (1963) te gaan lezen, omdat de relatie tussen politiek en cricket interessant blijft.

Willem E. Saris